

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No: 2023/111

K A R A R

Cumhurbaşkanının 10.03.2023 tarihli ve 2023/121 sayılı kararı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimi ve Cumhurbaşkanlığı seçiminin yenilenmesine karar verilmiş olup, anılan karar Resmî Gazete'nin 10.03.2023 tarihli ve 32128 Mükerrer sayılı nüshasında yayımlanmıştır.

Kurulumuzun 10.03.2023 tarihli ve 2023/90 sayılı kararıyla, birlikte yapılacak olan Cumhurbaşkanlığı Seçimi ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçiminin 14 Mayıs 2023 Pazar günü, Cumhurbaşkanlığı Seçiminin ikinci oylamaya kalması durumunda 28 Mayıs 2023 Pazar günü yapılmasına karar verilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 79'uncu maddesindeki düzenlemeyle seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma görevi Yüksek Seçim Kuruluna verilmiştir.

6271 sayılı Cumhurbaşkanlığı Seçimi Kanunu'nun 2'nci maddesinin;

➤ Birinci fıkrasında; "Cumhurbaşkanı halk tarafından seçilir.",

➤ Beşinci fıkrasında, "Bu Kanunda özel hüküm bulunmayan hallerde 298 sayılı Kanun, 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu, 10/6/1983 tarihli ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu, 18/1/1984 tarihli ve 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun, 23/5/1987 tarihli ve 3376 sayılı Anayasa Değişikliklerinin Halkoyuna Sunulması Hakkında Kanun ile bunların ek ve değişikliklerinin bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır.",

➤ Altıncı fıkrasında; "Yüksek Seçim Kurulu, Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapmak ve yaptırmak amacıyla, gerekli ilke kararları almaya, beşinci fıkrada sayılan kanunlar ile bu Kanun'da seçimle ilgili olarak yer alan bütün süreleri gerektiğinde kısaltarak tespit ve ilâna yetkilidir."

hükümleri yer almaktadır.

14 Mayıs 2023 tarihinde birlikte yapılacak olan Cumhurbaşkanlığı Seçimi ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde, siyasi partilerce aday gösterilecek Cumhurbaşkanlığı adaylığı için; seçilme yeterliliği, aday gösterilme, adayların görevden ayrılmalarına ve seçim sistemi ile uygulanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla karar taslağı Kurulumuza sunulmuş olmakla, konu incelendi.

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Anayasa'nın 101'inci maddesinde;

"Cumhurbaşkanı, kırk yaşını doldurmuş, yükseköğrenim yapmış, milletvekili seçilme yeterliliğine sahip Türk vatandaşları arasından, doğrudan halk tarafından seçilir.

Cumhurbaşkanının görev süresi beş yıldır. Bir kimse en fazla iki defa Cumhurbaşkanlığı seçilebilir.

Cumhurbaşkanlığına, siyasi parti grupları, en son yapılan genel seçimlerde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte en az yüzde beşini almış olan siyasi partiler ile en az yüzbin seçmen aday gösterebilir.

Cumhurbaşkanı seçilen milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği sona erer.

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No: 2023/111

Genel oyla yapılacak seçimde, geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday, Cumhurbaşkanı seçilir. İlk oylamada bu çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamayı izleyen ikinci pazar günü ikinci oylama yapılır. Bu oylamaya, ilk oylamada en çok oy almış iki aday katılır ve geçerli oyların çoğunluğunu alan aday, Cumhurbaşkanı seçilir.

İkinci oylamaya katılmaya hak kazanan adaylardan birinin herhangi bir nedenle seçime katılmaması halinde; ikinci oylama, boşalan adaylığın birinci oylamadaki sıraya göre ikame edilmesi suretiyle yapılır. İkinci oylamaya tek adayın kalması halinde, bu oylama referandum şeklinde yapılır. Aday, geçerli oyların salt çoğunluğunu aldığı takdirde Cumhurbaşkanı seçilir. Oylamada, adayın geçerli oyların çoğunluğunu alamaması halinde, sadece Cumhurbaşkanı seçimi yenilenir.

Seçimlerin tamamlanamaması halinde, yenisi göreve başlayıncaya kadar mevcut Cumhurbaşkanının görevi devam eder.

Cumhurbaşkanlığı seçimlerine ilişkin diğer usul ve esaslar kanunla düzenlenir.”

6271 sayılı Kanun’un:

“Seçim sistemi ve uygulanması” başlıklı 4’üncü maddesinde;

“(1) Genel oyla yapılacak seçimde, geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday Cumhurbaşkanı seçilir. İlk oylamada bu çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamayı izleyen ikinci pazar günü ikinci oylama yapılır. Bu oylamaya, ilk oylamada en çok oy almış bulunan iki aday katılır ve geçerli oyların çoğunluğunu alan aday Cumhurbaşkanı seçilir.

(2) İkinci oylamaya katılmaya hak kazanan adaylardan birinin herhangi bir nedenle seçime katılmaması halinde; ikinci oylama, boşalan adaylığın birinci oylamadaki sıraya göre ikame edilmesi suretiyle yapılır. Ancak ikame, geçici sonuçların ilânını takip eden gün saat 17.00’ye kadar yapılabilir.

(3) Oylamalara tek adayla gidilmesi hâlinde, oylama referandum şeklinde yapılır. Geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday Cumhurbaşkanı seçilir. Oylamada, adayın geçerli oyların salt çoğunluğunu alamaması hâlinde seçim yenilenir ve kesin sonuçların ilanından sonra gelen kırkbeşinci günü takip eden ilk Pazar günü sadece Cumhurbaşkanı seçimi yapılır.

(4) Cumhurbaşkanının görev süresinin dolması veya seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi ya da seçimlerin tamamlanamaması hallerinde, yenisi göreve başlayıncaya kadar mevcut Cumhurbaşkanının görevi devam eder.

(5) Cumhurbaşkanı seçilenin, varsa Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği sona erer.”

“Seçilme yeterliği” başlıklı 6’ncı maddesinde;

"(1) Kırk yaşını doldurmuş ve yükseköğrenim yapmış Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri veya bu niteliklere ve milletvekili seçilme yeterliğine sahip her Türk vatandaşı Cumhurbaşkanı seçilebilir.",

“Aday gösterilme” başlıklı 7’nci maddesinde;

“(1) Cumhurbaşkanlığına;

a) Siyasi parti grupları,

b) En son yapılan milletvekili genel seçiminde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte en az yüzde beşini almış olan siyasi partiler,

c) En az yüzbin seçmen,

aday gösterebilir.

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No: 2023/111

(2) Aday gösterilmek, kişinin yazılı muvafakatine bağlıdır.

(3) Aday gösterme süresinin sona erdiği tarihten itibaren hiçbir şekilde yeni aday gösterilemez.”

“Siyasi partilerce aday gösterilme” başlıklı 8’inci maddesinde;

“(1) Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partiler grup kararıyla, diğer siyasi partiler ise tüzüklerinde gösterilen yetkili organlarının kararıyla Cumhurbaşkanlığına aday gösterebilirler.

(2) Yüksek Seçim Kurulu tarafından ilân edilen süre içinde, adayların isimleri, muvafakat belgeleri ve gerekli diğer belgelerle birlikte Yüksek Seçim Kuruluna başvurularak aday gösterilmiş olur. Her siyasi parti veya parti grubu ancak bir aday için başvuruda bulunabilir. Bir kişiyi birden fazla siyasi parti grubu veya siyasi parti aday gösterebilir.

(3) Adaylarla ilgili bilgi ve belgelerde eksiklik tespit edilmesi hâlinde, Yüksek Seçim Kurulunca, ilgili siyasi partilere eksikliklerin giderilmesi için beş günlük süre verilir.

(4) Eksiklikleri, verilen süre içinde gidermeyen siyasi partiler, aday göstermekten vazgeçmiş sayılır.”

“Adaylığın incelenmesi ve geçici aday listesi” başlıklı 9’uncu maddesinde;

"(1) Yüksek Seçim Kurulu, adaylar hakkında yaptığı inceleme sonucunda seçilme yeterliğini ve aday gösterilme şartlarını taşıyanları gösteren geçici aday listesini belirler. Geçici aday listesi ve itiraz süresi Resmî Gazetede yayımlanır.",

“İtiraz ve kesin aday listesi” başlıklı 10’uncu maddesinde;

"(1) Resmî Gazetede yapılan ilândan itibaren iki gün içinde, geçici aday listesine veya bu listeye alınmamaya ilişkin karara karşı Yüksek Seçim Kuruluna itiraz edilebilir.

(2) Yüksek Seçim Kurulu itirazları üç gün içinde kesin karara bağlar ve kesin aday listesini Resmî Gazetede yayımlar.",

2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun “Milletvekili seçilemeyecek olanlar” başlıklı 11’inci maddesinde;

"Aşağıda yazılı olanlar milletvekili seçilemezler:

a) İlkokul mezunu olmayanlar,

b) Kısıtlılar,

c) Askerlikle ilişkisi olanlar,

d) Kamu hizmetinden yasaklılar,

e) Taksirli suçlar hariç, toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanlar,

f) Affa uğramış olsalar bile;

1. Basit ve nitelikli zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçları, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma veya Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından biriyle mahkûm olanlar,

2. Türk Ceza Kanununun İkinci Kitabının, birinci babında yazılı suçlardan veya bu suçların işlenmesini aleni olarak tahrik etme suçundan mahkûm olanlar,

3. Terör eylemlerinden mahkûm olanlar,

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No: 2023/111

4. Türk Ceza Kanununun 536 ncı maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı eylemlerle aynı Kanunun 537 nci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarında yazılı eylemleri siyasi ve ideolojik amaçlarla işlemekten mahkûm olanlar.”

hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer alan hukukî düzenlemeler birlikte değerlendirilerek aşağıdaki usul ve esaslar belirlenmiştir.

I- Seçilme yeterliliği

1- Kırk yaşını doldurmuş ve yükseköğrenim yapmış Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri,

2- Kırk yaşını doldurmuş, yükseköğrenim yapmış ve milletvekili seçilme yeterliğine sahip Türk vatandaşları,

Cumhurbaşkanı adayı gösterilebileceklerdir.

Ancak;

1- Kırk yaşını doldurmayan,

2- Yükseköğrenim yapmamış,

3- Askerlikle ilişkisi olanlar,

4- Kısıtlılar,

5- Kamu hizmetinden yasaklılar,

6- Taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanlar,

7- Affa uğramış olsalar bile;

a) Basit ve nitelikli zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçları, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma veya Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından biriyle mahkûm olanlar,

b) 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun İkinci Kitabı'nın, birinci babında yazılı suçlardan veya bu suçların işlenmesini aleni olarak tahrik etme suçundan mahkûm olanlar,

c) Terör eylemlerinden mahkûm olanlar,

ç) 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 536'ncı maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı eylemlerle aynı Kanun'un 537'nci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarında yazılı eylemleri siyasi ve ideolojik amaçlarla işlemekten mahkûm olanlar,

(Yukarıda mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'na göre yazılı suçların 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda karşılığını bulan suçlardan mahkûm olanlar da aynı kapsamda değerlendirilir.)

Cumhurbaşkanı adayı olamayacaklardır.

Bununla birlikte;

Adlî sicil kaydında yukarıda belirtilen suçlar ve cezalarla ilgili sabıkası bulunan

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No: 2023/111

kişilerin aday olabilmeleri için;

Memnu hakların iadesi kurumu önceden, mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 121 ilâ 124 ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 416 ilâ 420'nci maddelerinde düzenlenmiştir. Ancak 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ile 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda memnu hakların iadesi kurumuna yer verilmemiş, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 53'üncü maddesinde kişinin belli hakları kullanmaktan yoksun bırakılma güvenlik tedbiri olarak düzenlenmekle beraber, bu hak yoksunluklarının cezanın infazının tamamlanmasıyla birlikte sona ereceği kabul edilmiş ise de, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın milletvekili seçilme yeterliliğini düzenleyen 76'ncı maddesinin ikinci fıkrasında ve buna dayalı olarak da 2839 sayılı Kanun'un 11'inci maddesinde bazı mahkûmiyetlerin affa uğramış olsa bile milletvekili (Cumhurbaşkanı) seçilmeye engel olacağı belirtilmektedir.

5237 sayılı Kanun'un 53'üncü maddesi ile ilgisi bulunmayan ve bu Kanuna göre bir hak yoksunluğu doğurmayan bu tür mahkûmiyetlerin, bazı özel kanunlardaki veya seçim mevzuatındaki ayrıksı hükümler nedeniyle bir kısım mesleklerin icrası ve seçilme dâhil çeşitli hakların kullanılmasını imkânsız hale getirdiği anlaşıncı, yasaklanmış hakların geri verilmesi kurumuna yeniden ihtiyaç duyulmuş ve söz konusu kurum 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'na 13/A maddesi eklenmek suretiyle yeniden düzenlenmiştir.

Bu madde metninden ve gerekçesinden de anlaşılacağı üzere, mahkûmiyet hangi kanundan kaynaklanmış olursa olsun, hükümlü yönünden süresiz hak yoksunluğu doğuruyorsa, bu yoksunluğun giderilmesi için, süre ve diğer koşullar gerçekleştiğinde, yasaklanmış hakların geri verilmesi yoluna gidilmesinin mümkün olduğu dikkate alınarak, Anayasa'nın 76/2'nci maddesinde ve buna dayalı olarak, 2839 sayılı Kanun'un 11'inci maddesinde belirtilen nitelikte bir ceza mahkûmiyeti nedeniyle milletvekili (Cumhurbaşkanı) seçilme hakkını yitirmiş bulunan kişiler, bu haklarına ancak ve sadece, 5352 sayılı Kanun'un 13/A maddesi uyarınca, talepleri üzerine mahkemece verilecek "yasaklanmış hakların geri verilmesi" kararı ile kavuşabileceklerinin mümkün olması nedeniyle;

1- 6271 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin beşinci fıkrasıyla atıfta bulunulan, 2839 sayılı Kanun'un 11'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilen suçlardan ve (e) bendinde söz edildiği gibi taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanların, kesinleşmiş cezalarının infazından sonra, mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 121, 122, 123, 124'üncü maddelerine veya 5352 sayılı Kanun'un 13/A maddesine göre mahkûmiyet kararlarına ilişkin olarak ayrı ayrı memnu hakların iadesi (yasaklanmış hakların geri verilmesi) kararlarının (kesinleşme şerhli),

2- Yukarıda belirtilen suçların niteliği ve cezaların süresi itibarıyla 5237 sayılı Kanun'un 51'inci maddesine göre mahkûm oldukları hapis cezaları ertelenenlerin, mahkûmiyet kararlarına ilişkin olarak 5352 sayılı Kanun'un 13/A maddesine göre ayrı ayrı yasaklanmış hakların geri verilmesi kararlarının (kesinleşme şerhli),

3- Yine, 6271 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin beşinci fıkrasıyla atıfta bulunulan 2839 sayılı Kanun'un 11'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yazılı suçlardan ve (e) bendinde belirtilen taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olup da mülga 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesi uyarınca cezaları ertelenmiş olanların, mülga 765 sayılı Kanun'un 95'inci maddesinin ikinci fıkrasına göre, hüküm tarihinden itibaren beş yıl içinde, başka bir suçtan hüküm giymemiş olduklarını kanıtlayabilmeleri için söz konusu tecilli/ertelenmiş mahkûmiyet kararlarının (kesinleşme şerhli),

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No: 2023/111

4- Seçilmesine engel sabıkası olanlar hakkında sonradan uyarılama yapılarak 5271 sayılı Kanun'un 231'inci maddesi uyarınca hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmiş olanların buna ilişkin kararının (kesinleşme şerhli),
onaylı birer örneğinin bulunması gerekmektedir.

II- Siyasi partilerce aday gösterilme

1- Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partilerin grup kararıyla, en son yapılan milletvekili genel seçiminde geçerli oyların tek başına veya birlikte en az yüzde beşini almış olan siyasi partilerin ise, tüzüklerinde gösterilen yetkili organlarının kararıyla Cumhurbaşkanı adayı gösterilebileceğine,

2- Her siyasi parti veya parti grubunun ancak bir aday için başvuruda bulunabileceğine,

3- Bir kişinin birden fazla siyasi parti grubu veya siyasi parti tarafından aday gösterilebileceğine,

4- Aday gösterilebilmek için ilgilinin yazılı muvafakatının bulunması gerektiğine,

5- Verilen süre içinde eksiklikleri gidermeyen siyasi partilerin aday göstermekten vazgeçmiş sayılacaklarına,

6- Aday gösterme süresinin sona erdiği tarih olan 23 Mart 2023 Perşembe günü saat 17.00'den sonra hiçbir şekilde yeni aday gösterilemeyeceğine,

III- Aday gösterilmede aranacak belgeler

1- Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partilerin grup başkanı veya vekili tarafından imzalanmış grup kararı alındığını bildirir belge,

2- Grubu bulunmayan ancak en son yapılan milletvekili genel seçiminde geçerli oyların tek başına veya birlikte en az yüzde beşini almış olan siyasi partilerin, tüzüklerinde gösterilen yetkili organlarının kararı,

3- Adayın;

a) Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını gösteren nüfus cüzdanı örneği,

b) Yükseköğrenim yapmış olduğunu gösteren onaylı diploma örneği,

c) Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğünden alınan adli sicil ve arşiv kaydının aslı (nüfus kayıt örneği, öğrenim/mezun belgesi ve adli sicil ve arşiv kaydı belgesinin e-Devlet kapısından (www.turkiye.gov.tr) (karekodlu) alınmış olanların da kabul edileceğine),

ç) İmzasını içeren yazılı muvafakati,

d) 6 adet (4x6) santimetre ebadında arka fonu beyaz (arka fonda bayrak, resim, dini sembol vs. olmayan) vesikalık renkli fotoğrafları ile oy pusulasında yer almak üzere fotoğrafın yüksek çözünürlüklü elektronik ortamda hazırlanmış hâli,

aday gösterme başvuru dilekçesine eklenir.

4- 2839 sayılı Kanun'un 11'inci maddesinin birinci fıkrasının (e) ve (f) bentlerinde sayılan suç veya cezalarla ilgili adli sicil kayıtlarının bulunması durumunda;

a) 6271 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin beşinci fıkrasıyla atıfta bulunulan 2839 sayılı Kanun'un 11'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilen suçlardan ve (e)

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No: 2023/111

bendinde söz edildiği gibi taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanların,

Kesinleşmiş cezalarının infazından sonra, mülga 765 sayılı Kanun'un 121, 122, 123, 124'üncü maddelerine veya 5352 sayılı Kanun'un 13/A maddesine göre mahkûmiyet kararlarına ilişkin olarak ayrı ayrı memnu hakların iadesi (yasaklanmış hakların geri verilmesi) kararlarının (kesinleşme şerhli),

b) Yukarıda belirtilen suçların niteliği ve cezaların süresi itibarıyla 5237 sayılı Kanun'un 51'inci maddesine göre mahkûm oldukları hapis cezaları ertelenenlerin, mahkûmiyet kararlarına ilişkin olarak 5352 sayılı Kanun'un 13/A maddesine göre ayrı ayrı yasaklanmış hakların geri verilmesi kararlarını (kesinleşme şerhli)

c) Yine, 6271 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin beşinci fıkrasıyla atıfta bulunulan 2839 sayılı Kanun'unun 11'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yazılı suçlardan ve (e) bendinde belirtilen taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olup da mülga 647 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesi uyarınca cezaları ertelenmiş olanların,

Mülga 765 sayılı Kanun'un 95'inci maddesinin ikinci fıkrasına göre, hüküm tarihinden itibaren beş yıl içinde, başka bir suçtan hüküm giymemiş olduklarını kanıtlayabilmeleri için söz konusu tecilli/ertelenmiş mahkûmiyet kararlarının (kesinleşme şerhli),

onaylı birer örneğini,

ç) Seçilmesine engel sabıkası olanlar hakkında sonradan uyarılama yapılarak 5271 sayılı Kanun'un 231'inci maddesi uyarınca hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmiş olanların buna ilişkin kararın (kesinleşme şerhli),

onaylı bir örneğini de eklemeleri gerekmektedir.

IV-Başvuru süresi ve yerleri

Cumhurbaşkanı adaylığı için siyasi partilerce yapılacak başvurular; Yüksek Seçim Kurulunca kabul edilen Cumhurbaşkanı Seçimi ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde Uygulanacak Seçim Takvimi'ne göre, 19 Mart 2023 Pazar günü başlayıp 23 Mart 2023 Perşembe günü saat 17.00'ye kadar Yüksek Seçim Kuruluna yapılır.

Aday gösterme süresinin sona erdiği 23 Mart 2023 Perşembe günü saat 17.00'den sonra hiçbir şekilde yeni aday gösterilemez.

V- Adaylığın incelenmesi, bilgi ve belgelerde eksiklik

Yüksek Seçim Kurulu tarafından yapılacak inceleme sonucunda adaylarla ilgili bilgi ve belgelerde eksiklik tespit edilmesi halinde eksikliklerin giderilmesi için 25 Mart 2023 Cumartesi günü saat 17.00'ye kadar süre verilerek adaya/temsilci veya vekiline elden yazılı bildirimde bulunulur.

VI- Geçici aday listesi ve itirazlar

Yüksek Seçim Kurulunca Cumhurbaşkanı adaylarının bilgi ve belgeleri üzerinde yapılacak inceleme sonucunda seçilme yeterliğini ve aday gösterilme şartlarını taşıyanları gösteren geçici aday listesi düzenlenerek 28 Mart 2023 Salı günü Resmî Gazete'de yayımlanır.

Cumhurbaşkanı adaylarına veya geçici aday listesine alınmamaya ilişkin Yüksek Seçim Kuruluna doğrudan yapılacak itirazlar, geçici aday listesinin Resmî Gazete'de

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU

Karar No: 2023/111

yayımlandığı 28 Mart 2023 Salı günü saat 08.00'de başlayıp 29 Mart 2023 Çarşamba günü saat 17.00'de sona erer.

VII- İtiraza yetkili olanlar ve itirazın şekli

6271 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin yapmış olduğu atıf sebebiyle uygulanacak olan 298 sayılı Kanun'un 110'uncu maddesinde sayılan;

1- Seçme yeterliğine sahip yurttaşlar,

2- Siyasi partiler veya bunların tüzüklerine göre kuruluş kademelerinin başkanları veya vekilleri,

3- Adaylar,

4- Milletvekilleri,

yazılı olarak itiraz edebilirler.

Kimliğini ispat edemeyenlerin, delil ve gerekçe gösteremeyenlerin itirazları incelenmez (298/112-2).

VIII- Kesin aday listesi

Cumhurbaşkanı geçici aday listesine yapılan itirazlar, Yüksek Seçim Kurulunca 30 Mart 2023 Perşembe günü saat 17.00'ye kadar karara bağlanarak, 31 Mart 2023 Cuma günü kesin aday listesi Resmî Gazete'de yayımlanır.

IX- Adayların görevden ayrılması

Cumhurbaşkanı adayı gösterilen;

➤ Hâkimler ve savcılar,

➤ Yüksek yargı organları mensupları,

➤ Yüksek öğretim kurumlarındaki öğretim elemanları,

➤ Yükseköğretim Kurulu üyeleri,

➤ Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyeleri,

➤ Kamu kurumu ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri ile yaptıkları hizmet bakımından işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri,

➤ Belediye başkanları,

➤ Subaylar ile astsubaylar,

➤ Siyasi partilerin il ve ilçe yönetim kurulu başkan ve üyeleri,

➤ Belediye meclisi üyeleri, il genel meclisi üyeleri,

➤ Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar, kamu bankaları ile üst birliklerin ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alanlar,

aday listesinin kesinleştiği 31 Mart 2023 Cuma günü itibarıyla görevlerinden ayrılmış sayılır.

Bu durum Yüksek Seçim Kurulunca aday gösterilenin bağlı bulunduğu bakanlığa veya kuruma derhâl bildirilir.

X- Adaylıktan vazgeçme

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU

Karar No: 2023/111

Adaylıktan vazgeçme doğrudan ve şahsen Yüksek Seçim Kuruluna yapılır.

XI- Adaylıkta eksilme

Kesin aday listesinin Resmî Gazete'de yayımından itibaren oy verme günü saat 17.00'ye kadar ölüm veya adaylıktan vazgeçme nedeniyle meydana gelebilecek eksilmeler kesin aday listesinde değişiklik yapılmasını gerektirmez.

XII- Seçim sistemi ve uygulanması

1- Genel oyla yapılacak seçimde, geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday Cumhurbaşkanı seçilir. İlk oylamada bu çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamayı izleyen ikinci pazar günü ikinci oylama yapılır. Bu oylamaya, ilk oylamada en çok oy almış bulunan iki aday katılır ve geçerli oyların çoğunluğunu alan aday Cumhurbaşkanı seçilir.

2- İkinci oylamaya katılmaya hak kazanan adaylardan birinin herhangi bir nedenle seçime katılmaması hâlinde; ikinci oylama, boşalan adaylığın birinci oylamadaki sıraya göre ikame edilmesi suretiyle yapılır. Ancak ikame, geçici sonuçların ilanını takip eden gün saat 17.00'ye kadar yapılabilir.

3- Oylamalara tek adayla gidilmesi hâlinde, oylama referandum şeklinde yapılır. Geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday Cumhurbaşkanı seçilir. Oylamada, adayın geçerli oyların salt çoğunluğunu alamaması hâlinde seçim yenilenir.

Bu çerçevede; Cumhurbaşkanı seçiminde; seçilme yeterliliği, aday gösterilme, adayların görevden ayrılmaları ile seçim sistemi ve uygulanmasına ilişkin usul ve esasların yukarıda belirlenen ilkeler doğrultusunda yapılmasına karar verilmesi gerekmiştir.

S O N U Ç: Açıklanan nedenlerle;

1- Cumhurbaşkanı seçiminde; seçilme yeterliliği, aday gösterilme, adayların görevden ayrılmalarına, seçim sistemi ve uygulanmasına ilişkin usul ve esasların yukarıda belirlenen ilkeler doğrultusunda yapılmasına,

2- Karar örneğinin;

a) Resmî Gazete'de yayımlanmasına,

b) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına,

c) Seçime katılabilecekleri tespit ve ilân edilen siyasi parti genel başkanlıklarına, gönderilmesine,

3- Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğüne Kurulumuz internet sitesi www.ysk.gov.tr adresinde yayımlanmasına,

4- Seçim Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile il ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarına gönderilmesine,

14.03.2023 tarihinde oy birliği ile karar verildi.

Başkan
Ahmet YENER

Başkanvekili
Ekrem ÖZÜBEK

Üye
Ali ÜRKER

Üye
Orhan USTA

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No: 2023/111

Üye
Battal ÖĞÜT

Üye
Talip BAKIR

Üye
Dr. Serdar MUTTA

Üye
Mahmut AKGÜN

Üye
Feyzi EROĞLU

Üye
İsmail KALENDER

Üye
Ali ÇOPUR